

SZERKESZTETTE:

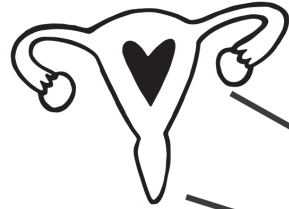
Scarlett Curtis

EGY
FEMINISTA
NEM JÁR
RÓZSA-
SZÍNBEN

és egyéb
hazugságok

MENŐ KÖNYVEK

Text copyright © Adwoa Aboah, Akilah Hughes, Alaa Murabit, Alice Wroe, Alicia Garza, Alison Sudol, Amani Al-Khatahtbeh, Amika George, Amy Trigg, Angela Yee, Beanie Feldstein, Bronwen Brenner, Charlie Craggs, Charlotte Elizabeth, Chimwemwe Chiweza, Claire Horn, Deborah Frances-White, Dolly Alderton, Elyse Fox, Emily Odesser, Emma Watson/ Our Shared Shelf, Emtithal Mahmoud, Evanna Lynch, Gemma Arterton, Grace Campbell, Helen Fielding, Jameela Jamil, Jodie Whittaker, Jordan Hewson, Karen Gillan, Kat Dennings, Keira Knightley, Lauren Woodhouse-Laskonis, Liv Little, Lolly Adefope, Lydia Wilson, Maryam and Nivaal Rehman, Nimco Ali, Olivia Perez, Rhyannon Styles, Saoirse Ronan, Scarlett Curtis, Sharmadean Reid, Skai Jackson, Swati Sharma, Tanya Burr, Tapiwa H. Maoni, Tasha Bishop, Trisha Shetty, Whitney Wolfe Herd, Zoe Sugg, 2018

Szöveg © D. Tóth Kriszta, Kalapos Éva Veronika, Kemény Zsófi, Mészáros Antónia, Nyáry Luca, Rácz Zsuzsa, Szabó T. Anna, Tóth Krisztina

A mű eredeti címe: *F E M I N I S T S D O N ' T W E A R P I N K and other lies*
First published in 2018 by PENGUIN BOOKS
Penguin Books is part of the Penguin Random House
Text copyright © the individual contributors, 2018

The moral right of the contributors has been asserted

Hungarian translation © Diószegi Dorottya 2018

Kiadta a Menő Könyvek, a Manó Könyvek Kiadó Kft. imprint kiadója,
az 1795-ben alapított Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők
Egyesülésének a tagja. 2018
1086 Budapest, Dankó u. 4–8.
Felelős kiadó: Kolosi Beáta ügyvezető igazgató

Minden jog fenntartva.

ISBN 978 963 4035 60 2

Fordította: Diószegi Dorottya
Szerkesztette: Csapody Kinga és Kertész Edina
Borítóterv: Szabó Vince
Olvasószerkesztő: Kótai Katalin
Műszaki vezető: Rácz Julianna
Nyomdai előkészítés: Hanák Katalin

Készült a Gyomai Kner Nyomda Zrt.-ben, 2018-ban
Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülésének tagja

Felelős vezető: Erdős Tamás vezérigazgató
Telefon: 66/887-4000

TARTALOM

- 10 FEMINIZMUSOM *D. Tóth Kriszta*
12 EGY HAIKU MARGÓJÁRA
14 BEVEZETÉS *Scarlett Curtis*
22 A FEMINIZMUS ÖT SZAKASZA *Scarlett Curtis*

REVELÁCIÓ

- 26 NEM LEHET *Kalapos Éva Veronika*
30 AZ ÉN FEMINIZMUSOM *Saoirse Ronan*
34 MACSKÁS NŐK *Evanna Lynch*
54 A VÉSZMADÁR ÁBÉCÉJE *Kat Dennings*
66 HÍVJATOK FEMINISTÁNAK *Chimwemwe Chiweza*
68 AZ ÉN FEMINIZMUSOM *Alison Sudol*
82 VÁLASSZ! *Lolly Adefope*
94 A FEMINIZMUS NYOMÁBAN *Elyse Fox*
98 NŐSÉGEM RÖVID TÖRTÉNETE *Charlie Craggs*
104 A SÖTÉTSÉGGEL JÖN A FÉNY IS
Charlotte Elizabeth

- 108 BRIDGET JONES NAPLÓJA – FEMINIZMUS MA
Helen Fielding
- 122 ADRIEN MOLE SZÜLTE TERÉZANYUT
Rácz Zsuzsa
- 132 10 DOLOG, AMIT A SAJÁT VÁLLALKOZÁSOMBÓL
TANULTAM MEG *Zoe Sugg*
- 138 AZ IMPOSZTOR SZINDRÓMA *Alaa Murabit*
- 148 A FEMINIZMUS *Rhyannon Styles*
- 150 A FEMINIZMUS, A VULVÁM, ÉS ÉN *Liv Little*
- 158 17 IGAZSÁG A MUSZLIM NŐKRŐL
Amani Al-Khatahtbeh

HARAG

- 164 HANYATLÁS A KANAPÉRA, HANYATLÁS
A KULTÚRÁBAN *Tóth Krisztina*
- 174 MONDJÁTOK EL NEKI *Jameela Jamil*
- 186 AZT MONDJÁK, A FEMINISTÁK NEM HORDANAK
RÓZSASZÍNT *Trisha Shetty*
- 190 AFRIKAI FEMINISTA *Tapiwa H. Maoni*
- 194 A GYENGÉBBIK NEM *Keira Knightley*
- 202 A NŐK TESTE *Lydia Wilson*
- 210 FEHÉR NŐK MELLTARTÓ NÉLKÜL *Angela Yee*
- 222 TÍZ MÓDSZER, AMIVEL TE IS TÁMOGATHATOD
A NŐKET *Olivia Perez*
- 230 RÓZSASZÍN TILTAKOZÁS *Deborah Frances-White*

ÖRÖM

- 238 ÁLLJUNK MEG PISILNI *Kemény Zsófi*
250 ÓDA AZ IMPRÓHOZ (VALAMINT POEHLERHEZ
ÉS FEYHEZ) *Amy Trigg*
256 PLAYLIST FEMINISTÁKNAK, MINDEN
ALKALOMRA *Akilah Hughes*
262 A NŐK TÁMOGATÁSA *Tanya Burr*
266 RÉPA *Karen Gillan*
270 INTERJÚ ANYÁMMAL *Jodie Whittaker*
278 FEMINISTA VISSZAVÁGÁSOK *Scarlett Curtis*

EGY SZUSSZANÁSNYI KÖLTÉSZET

- 286 AZT MONDTAD *Nyáry Luca*
292 NEM ÉRZEM NŐNEK MAGAM *Swati Sharma*
296 ESZMÉLŐ NŐSTÉNY HISTÉRIKA
Bronwen Brenner
298 AZT. HISZI. CSODÁS. VAGYOK *Emily Odesser*
302 A NŐI MASZTURBÁCIÓ *Grace Campbell*
306 SARÍA ÁLLA(M)POT *Emtithal Mahmoud*

CSELEKVÉS

- 318 MÉRLEG *Szabó T. Anna*
326 A FEMINIZMUS IGE, ÉS NEM FŐNÉV *Alicia Garza*
330 ÉBER NŐK *Gemma Arterton*
334 TÖMD MEG A ZSEBEIDET *Beanie Feldstein*

- 342 AZ ÜVEGPLAFONNAK LE KELL OMLANIA
Lauren Woodhouse-Laskonis
- 346 MIKOR A LELKED MÉLYÉN TUDOD, HOGY
NŐNEK SZÜLETTÉL *Tasha Bishop*
- 352 BIZONYÍTANI, HOGY TÉVEDNEK! *Skai Jackson*
- 354 A FEMINIZMUSRÓL ÉS A BENNÜNK RAGYOGÓ
FÉNYRŐL *Maryam és Nivaal Rehman*
- 358 LEGYÉL VIDÁM FEMINISTA *Nimco Ali*
- 368 A MENSTRUÁCIÓ EREJE *Amika George*
- 376 ONLINE FEMINIZMUS *Whitney Wolfe Herd*
- 380 EGY FEMINISTA TETTRE HÍVÁS *Jordan Hewson*
- 388 KÖZÖS SZÜLŐI FELÜGYELET *Sharmadean Reid*
- 394 A BEÉPÜLT NŐGYŰLŐLET MEGSZÜNTETÉSE
ÉS ELPUZTÍTÁSA: A TENNIVALÓK LISTÁJA
Dolly Alderton
- 400 VÉRZÉS *Adwoa Aboah*

OKTATÁS

- 404 HOSSZÚ MÉG AZ ÚT *Mészáros Antónia*
- 410 A BAKER-MILLER RÓZSASZÍN *Scarlett Curtis*
- 416 HA NEM IS VESZED ÉSZRE, HOGY MONDHATOD
ANNAK MAGAD? *Alice Wroe*
- 426 A FEMINISTA GONDOLKODÁS RÖVID
TÖRTÉNETE *Claire Horn*

EZEKET IS EL KELL OLVASNOD

454 KÖZÖS KÖNYVESPOLCUNK

Bemutatja: Emma Watson

464 UTÓSZÓ *Girl Up mozgalom*

468 MI KÖVETKEZIK... *Scarlett Curtis*

A TE GONDOLATAID

FEMINIZMUSOM

D. Tóth Kriszta

ÚJSÁGÍRÓ, ÍRÓ,

A WMN.HU ALAPÍTÓ-FŐSZERKESZTŐJE

férfi és nő, nő
és férfi nem egyforma,
egyenlő csupán

BEVEZETÉS

Scarlett Curtis

ÚJSÁGÍRÓ, AKTIVISTA

NEM IS TUDTAM,
HOGY **FEMINISTA**
VAGYOK, EGÉSZEN
TIZENÖT ÉVES
KOROMIG.

Nem tudtam, hogy feminista vagyok, mert nem is gondoltam, hogy annak kéne lennem, és nem voltam benne biztos, hogy hordhatok-e még tovább sminket, ha annak vallom magam. És én komolyan odavoltam a sminkért. Iskolába jártam, akár, mint a bátyáim, az anyám dolgozott, csakúgy, mint az apám. A feminizmus olyasmi volt, amiről a történelemórán tanultunk, de már nem kellett foglalkoznunk vele, mint a táviratokkal, a fűzőkkel vagy a pestissel. A feminizmus nekünk az a cucc volt a szüfrassetekkel, a tűzre vetett melltartók jutottak róla eszünkbe, és olyan törekvések, amik sikerrel zárultak, és már mindenki elfelejtette őket.

Akár egy-egy ritka madárfajról, tudtam, hogy feministák is még mindig léteznek valahol odakint. Azt is tudni véltem, hogy én bizonyosan nem akarok az lenni. Tegyük

hozzá, hogy mindez a kétezres évek közepén volt, és egy olyan világban, ahol Beyoncé létezett, elképzelni sem tudtam, hogy mégis miért harcolnak ezek a feministák. Továbbmegyek, az akkori „feministákról” alkotott képem minden olyan prioritással ellentétben állt, amit tizenhárom éves fejjel magaménak tudtam. A feministák nem sminkelnek (az volt a kedvenc hobbim). Nem borotválják a lábukat (az egyik kedvenc mozgásformám). A feministák nem szeretik a fiúkat (a kedvenc emberfajtam), és a legfontosabb, hogy a feministák határozottan nem hordanak rózsaszínt. És bizony a rózsaszín volt az én kedvenc színem. Ez számomra azt jelentette, hogy ha feminista lennék, akkor megválhatnék majdnem a fél ruhatáramtól, nem takarhatnám el a pattanásaimat, és szőrös lábbal rohangálhatnék az utcán, mindeközben pedig véget kellene vetnem a húsznál is több napi MSN-beszélgetésnek, amit azokkal a fiúkkal folytattam, akikbe bele voltam zúgva.

Élt egy igazi feminista szuperhős, Audre Lorde, aki azt mondta: „Az érzéseink alkotják a legtisztább utat a tudás felé”. Az én saját, a feminizmus irányába vezető zuhanórepülésemet csakis érzelmek hajtották. Az azóta eltelt években mindez persze egy sokkal megfoghatóbb, nagyobb dologgá nőtte ki magát, melyet gondolatok, könyvek, idézetek és tettvágy töltöttek meg; az elején azonban az én feminizmusom csupán egy érzelem volt. Az én femi-

nizmusom úgy született, hogy kevés tartalom vagy nyelv, de annál több érzés alkotta.

Amikor tizenöt éves voltam, egy főként férfiakból és néhány nőtől álló csoport elég rosszul bánt velem, ami úgy gondolom, nem fordult volna elő, ha férfinak születtem volna. Egy tizenéves lány voltam kékre festett hajjal, és előszeretettel viseltem balett-tütüt az orvosi vizsgálataimkor. Nagyon beteg voltam, és jóval tovább diagnosztizáltak és kezeltek félre, mint ami egy gazdag fehér lány esetében – akinek éppenséggel belefért, ha néha letörik az egóját – elfogadható lett volna. Sokszor tévedtek velem kapcsolatban, és hallgattattak el számos indokkal, ezeket az élményeket csak most, majd egy évtizeddel később kezdem feldolgozni. Mindez azért történt, mert fiatal voltam, mert érzelmileg „bonyolult” voltam, és azért, mert lány voltam. Azért, mert az ember, aki mellettem ült minden kórházi váróteremben, orvosi irodában és rendelőben, egy nő, egy anya volt.

A patriarchizmus elkövetett bűneinek nagy egészét tekintve, ami velem történt, csekély volt. Kicsi volt, és már jobb is lett, elképesztően szerencsés voltam, hogy mellettem állt a családom, és kivételezett helyzetben voltam. De megtörtént. És felébresztett bennem egy érzést, ami aztán egyre nagyobb és jelentőségtejtjesebb lett.

A betegségem azt is jelentette, hogy az életemből há-

rom évet a hálósobám falai között töltöttem, ahol csak olvasni, kisállatokat kötni és internetezni tudtam. Így olvasni kezdtem. Virginia Woolf, Gloria Steinem és Caitlin Moran műveit bújtam, majd eszembe jutott, hogy ők mind fehér nők, és talán tágítanom kellene a látókörömet. Ezután Audre Lorde, Roxanne Gay és Chimamanda Adichie írásaihoz nyúltam, majd lassan, de biztosan elkezdtem érteni, gondolkodni és látni.

Elkezdtem rájönni, hogy ami velem történt, csak egy apró csepp volt a fájdalom, lendület és változás végtelen óceánjában. Elkezdtem belátni, hogy a nemi egyenlőség nem egy múltbeli gondolat volt csupán, hanem áhított és még el nem ért cél ma is. Egy álom, amiért nők és férfiak generációi harcoltak, és harcolnak tovább minden egyes nap.

Amikor ezt megértettem, ráébredtem, hogy a képek, amelyek bennem éltek arról, hogy milyen lehet feminisztának lenni, csupán eszközei voltak a gyűlölködésnek, amelyet ezek a nők megpróbáltak legyőzni. Ez az utálaton alapuló rendszer (vagy más néven a „patriarchizmus”) alaposan kidolgozott egy képet a feministákról, hogy a fiatal nők még véletlenül se lássák vonzónak őket, és ne csatlakozzanak a harchoz. A hazugságok, amivel etettek bennünket a feminizmusról, arra voltak csak jók, hogy visszatartsanak minket a megmozdulástól, amihez

mindenkinek joga lett volna. A cselekvéstől, ami sokkal gyönyörűbb és erősebb lehet, mint amelyenről valaha is álmodtunk. Amikor olvasni kezdtem, rájöttem, hogy a feministák igenis hordanak sminket (ha akarnak). Borotválják a lábukat (ha úgy akarják), és szeretik a fiúkat (ha akarják). A feministák igenis hordanak rózsaszínt, még-hozzá nem is ritkán.

A nők tenni akarása él és virul már hosszú ideje. Gyönyörű és bonyolult idővonalat alkot a sok ember, eszme, szó és könyv, amely folyamatosan értelmezi és újraértelmezi, mit is jelent feministának lenni. Ez a könyv nem akadémiai tankönyv. Ez nem egy kézikönyv, hogy hogyan legyünk tökéletes feministák, vagy tudományos szövegek gyűjteménye professzoroktól, akik elmagyarázzák a női egyenjogúsági törekvések történetét. Ilyen könyvek is léteznek, persze, sok közülük egyenesen briliáns, de ez egészen más.

Ez a könyv érzelmekből áll, melyek aztán gondolatokká érnek, melyek tetteket hívnak életre. A legtöbb fantasztikus nő, aki hozzájárult a könyv létrejöttéhez, talán annyit sem tud a feminizmusról, mint Te magad. A legtöbb nő még csak most kezdi azt az életre szóló utat, ami a feminista lét megértéséhez vezet és a feminista jogokért harcol. Ez a könyv nem azért született, hogy mindent elmondjon neked a feminizmusról, hanem azért, hogy bemutassa,

a feminizmus alapjai a Nők. Nők, akik összetettek és bonyolultak, akik hordanak sminket és rózsaszínt, akik nevetnek és sírnak és összezavarodnak, akárcsak Te! Ez a könyv azért létezik, hogy megmutassa, a feminizmus talán nem egészen az, aminek eddig gondoltad.

Míg a tizenöt éves énem számos dologban tévedett, egyvalamiben igaza volt. A feministák egy ritka madárfaj tagjai. Olyan ritka madarak, akik felettünk repülnek, próbálnak lenézni, és úgy látni a világot, amilyen valójában. Lenéznek, és látják a hegyeket, amelyeken az emberiségnek át kell jutnia, ha a szabadság valaha is lehetséges lesz, majd visszaszállnak a földre, és segítenek megmászni azokat. Én feminista vagyok. És naná, hogy hordok rózsaszínt.

EZ A KÖNYV
AZÉRT SZÜLETETT,
HOGY BEMUTASSA:
A FEMINIZMUS
ALAPJAI A **NŐK.**

MACSKÁS NŐK

Evanna Lynch

SZÍNÉSZ

(LUNA LOVEGOOD A HARRY POTTERBEN)

Egy köztisztviselőként álló rendezőnő irodájában ülök New Yorkban, kedélyesen beszélgetek, és megpróbálom nem összevérezni ennek a nőnek a kanapéját. A megbeszélés hirtelen sokkal jobbra fordult, amikor a jolly jokerhez folyamodtam, és telitalálatom lett – a rendező is macskás nő volt.

A szeme felcsillant, amikor megemlítettem, hogyan reptettem át az óceánon szeretett pajtim, egy gyönyörű perzsamacskát, név szerint Puffot, hogy két hónapig együtt éljünk New York Cityben. Ez eléggé rizikós lépés volt, mivel a statisztikák azt mutatják, hogy egy karrierjét építő nő New York Cityben általában kutyával rendelkezik (ami jól viselkedik a munkahelyen, tud utazni, és el férne egy bevásárlószatyorban is). Ha a nő kutyás, akkor elég hamar meglesz rólam a véleménye, és a vártnál korábban véget ér ez a beszélgetés. Vagy ami még rosszabb, megérzi bennem az elnyomhatatlan ellenszenvet, amit a kutyásokkal szemben érzek. De semmiképp sem hallok róla többet. Ezzel szemben, mily csodás, macskája van. Ráadásul kettő!

Egyszerre összebarátkozunk. Hirtelen reménysugarak gyúlnak a karrierem egén, ami éppen most fog felívelni. Közösén fogunk filmeket készíteni, Mrs. Nagy hírű Rendezőnő New Yorkból, és én! Gondolni fog rám, amikor legközelebb szereplőket keres a következő furcsa, függet-

len, romantikus vígjátékához. Én meghallgatásra megyek, sikeres leszek, ő pedig később megkérdezi:

– Hogy van az édes, drága cicája?

Mire én:

– Nagyszerűen, köszönöm, remélem, valamikor megismeri őt.

Erre kacsintani fog, és abban a pillanatban felhívja az ügynökömet, amint kilépek az ajtón – mert a macskás nők gondoskodnak egymásról.

Ilyen kellemes események sorjáznak a fejemben, miközben előrehajolok, és a telefonomon megmutatom neki a legutóbbi képeket, amelyek erről az elragadó cicáról, Puffról készültek a napsütésben. Egyszer csak megérezem. Azt a különös, nem kicsit kellemetlen, gyomorgörcskeltető érzést – néha örömmel, néha rettegéssel párosulva, ez a szituációtól függ –, amikor a méhből semmivel össze nem téveszthető módon leesik egy csepp valahonnan a rekeszizom környékéről egy olyan helyre – a hosszú feszült várakozás alatt imádkozol ezért –, amely rendesen és csodálatosan ki van bélelve.

Kedves olvasó, egész nyugodtan elernyesztheti a Kegelizmait, és megnyugodhat, mert azt a nedvességfelszívó, női csodabugyit használtam, amelynek megvásárlására elég erőszakosan a Facebookon is rá akarják venni az embert. Szerencsétlenségemre úgy döntöttem, hogy egy

fontos megbeszélés napján fogom kipróbálni az agyonrekámozott csodacuccot, és még azt is meg kell említenem, kedves elszörnyedt férfiolvasó, hogy amikor az ember a menstruálás utóbbi tíz évében egy szuper-plusszos tamponnal dugaszolja el a legkényesebb nyílását, az a bizonyos elcsöppenésérzés rendkívül megrendítő tud lenni, és azonnali pánikrohamot indukál.

Nem tudom, mi ütött belém, amikor megvettem a bugyikat. Nem vagyok túl jó a test működését illetően. Egyszer faképnél hagytam és végül le is tiltottam egy lányt, aki egy vékony fürdőszobafalon keresztül talán meghalotta, ahogy fingok (remélem, jól vagy, Vicky); kétségbeesve fogom be a fületem, és sírni kezdek, ha az amerikai barátnőim kakilással kapcsolatos sztorikat osztanak meg egymással; mindenféle helytelen viselkedést meg tudok bocsátani a pasijaimnak – ha rejtélyes módon felszívódnak, ha a férfiakat szeretik, vagy ha későn érnek –, feltéve, ha jó az illatuk. De egyik este a Facebookot lapozgatva megláttam a bugyikat, sőt, szinte az arcomba robbantak. Mila Kunis tágra nyílt szemmel, minden zavar nélkül magasztalta a bugyikat egy rövid promóciós videóban. És bár nem kedvelem különösebben Mila Kunist, és egyáltalán nem tett boldoggá az a gondolat, hogy a vérem a bugyiba ömlik, és provokatív módon ki tudja, meddig, ott is marad, sőt, mérhetetlenül hálás voltam annak az embernek,

aki feltalálta a tampont, aznap este valahogy úgy éreztem, meg kell vennem a betéteket. Tetszett az a pimasz kisu-gárzás, ami Milából áradt, ráadásul annyira tökéletesen és bámulatra méltóan feministának tűnt a szó igazi, eredeti értelmében, ahogy minden szégyenérzet nélkül taglalta a menstruációs ciklusa részleteit a Facebookon.

Olvastam már feminista könyveket, és tudtam, hogy a testünk a négy évszak, a patriarchizmus pedig kizárólag a férfi szaporítószerveket figyelembe véve határozta meg a munkahetet. Egyfajta büntudatot éreztem, hogy nincs #MeToo státuszom, és egyszerűen csak helyesnek, progresszívnek és eléggé feminista dolognak tűnt. Igen, bevallom, tulajdonképpen izgatott is voltam, hogy erős, magabiztos vérző nő lehetek, aki az új feminista bugyijában végigtáncol az utcán. Úgyhogy három darabot tettem a kosaramba, rákattintottam a RENDELÉS BEFEJEZÉSE ikonra, és megesküdtem, hogy többet törődöm majd a nőekkel.

Mégis, amikor ott ültem, egyre közelebb kerültem ahhoz, hogy a nagy tudású rendező kanapéján átszivárgok egy ismeretlen előtti nyilvános megaláztatás mezejére. Az ő macskás képeit viharos gyorsasággal néztem meg, miközben arra gondoltam: *Francba a feminizmussal!*